

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.05.2022. – 03.06.2022.

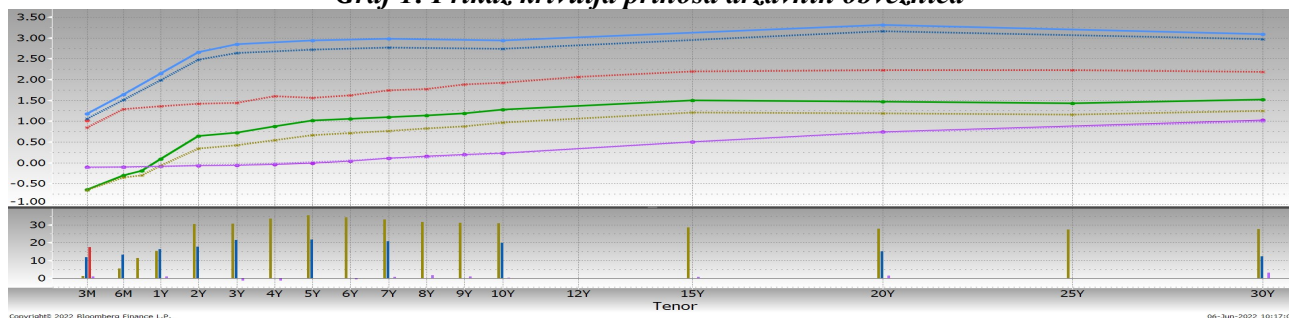
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	27.5.22	-	3.6.22	27.5.22	-	3.6.22	27.5.22	-	3.6.22	27.5.22	-	3.6.22				
2 godine	0,35	-	0,66	↗	2,48	-	2,65	↗	1,43	-	1,69	↗	-0,07	-	-0,07	→
5 godina	0,66	-	1,02	↗	2,72	-	2,93	↗	1,57	-	1,77	↗	0,01	-	-0,01	↘
10 godina	0,96	-	1,27	↗	2,74	-	2,93	↗	1,92	-	2,16	↗	0,23	-	0,23	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	27.5.22	-	3.6.22	
3 mjeseca	-0,636	-	-0,613	↗
6 mjeseci	-0,357	-	-0,304	↗
1 godina	-0,051	-	0,110	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.06.2022. godine (pune linije) i 27.05.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

U odnosu na prethodnu sedmicu prinosi obveznica eurozone su zabilježili izražen rast. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 31 i 36 baznih poena, dok je rast prinosa italijanskih obveznica iznosio između 37 i 50 baznih poena. Na nastavak rasta prinosa već na početku sedmice imali su uticaj objavljeni podaci o inflaciji za Njemačku i Španiju, koji su pokazali da su dostignuti novi rekordno visoki nivoi. Narednog dana su objavljeni podaci na nivou eurozone, koji su takođe pokazali da je nastavljen rast inflacije, koja je, prema preliminarnim podacima, u maju dostigla rekordnih 8,1%, a što je bilo iznad očekivanih 7,8%. Sve veći rast inflacije predstavlja dodatni pritisak na ECB vezano za pitanje potrebne brzine povećanja kamatnih stopa, zbog čega je rastući broj zvaničnika ove institucije ukazao na potrebu bržeg povećanja od 50 baznih poena, umjesto samo 25 baznih poena. Na kraju sedmice istraživanje Bloomberg-a je pokazalo da ekonomisti očekuju da će ECB povećati kamatne stope za po 25 baznih poena na sastancima u julu i septembru, odnosno da smatraju da naponi članova UV ECB koji zagovaraju veća jednokratna povećanja neće uspjeti, te da će se umjesto toga članovi UV dogovoriti o seriji manjih povećanja. Podaci o visokoj inflaciji, zajedno sa pozitivnim podacima objavljenim za tržište rada u SAD, su bili ključni faktori zbog kojih je nastavljen rast prinosa tokom prošle sedmice. Istovremeno, stopa nezaposlenosti u eurozoni u aprilu se već treći mjesec zadržala na nivou od 6,8%, što ukazuju na i dalje stabilno tržište rada. Ipak, objavljeni podaci o kretanju GDP-a za nekoliko članica eurozone u I kvartalu ove godine pokazuju da je rast bio veoma blag, a negdje i negativan, pa bi se previsoke kamatne stope (s

ciljem ublažavanja inflacije) mogle negativno odraziti na ekonomske aktivnosti, što bi na kraju moglo uticati na to da ekonomije upadnu u recesiju.

Ovog četvrtka se održava sjednica UV ECB na kojoj se očekuje formalno najavljuvanje obustave neto kupovina obveznica putem programa kupovina ove institucije, dok se prvo povećanje kamatnih stopa očekuje u julu. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da bi ECB trebalo da poveća kamatne stope za po 25 baznih poena u julu i u septembru. Dodao je da je ECB svjesna mogućnosti finansijske fragmentacije unutar 19 članica eurozone, te da je odlučna da to spriječi u granicama svog mandata.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAJ	7,8%	8,1%	7,5%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAJ	3,6%	3,8%	3,5%
3.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	APR	38,2%	37,2%	36,9%
4.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	MAJ	54,9	54,8	55,8
5.	GDP – Francuska (kvartalno) final.	I kvartal	0,0%	-0,2%	0,4%
6.	GDP – Italija (kvartalno) final.	I kvartal	-0,2%	0,1%	0,7%
7.	GDP – Belgija (kvartalno) final.	I kvartal	0,3%	0,5%	0,4%
8.	GDP – Finska (kvartalno)	I kvartal	-	0,2%	0,7%
9.	GDP – Irska (kvartalno)	I kvartal	-	10,8%	-6,2%
10.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	MAJ	104,9	105,0	104,9
11.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	MAJ	-21,1	-21,1	-22,0
12.	Maloprodaja – EZ (G/G)	APR	5,4%	3,9%	1,6%
13.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	APR	4,4%	2,5%	-4,4%
14.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	APR	-	8,5%	9,3%
15.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	APR	4,3	3,5	1,9
16.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	APR	0,0%	-0,3%	0,1%
17.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	APR	-	0,8%	1,5%
18.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	APR	7,6%	7,2%	-2,7%
19.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	APR	-	-3,4%	-0,4%
20.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	APR	-	6,1%	4,2%
21.	Stopa nezaposlenosti – EZ	APR	6,8%	6,8%	6,8%
22.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	MAJ	5,0%	5,0%	5,0%
23.	Stopa nezaposlenosti – Italija	MAJ	8,3%	8,4%	8,4%
24.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	MAJ	-	-99,5	-86,3

SAD

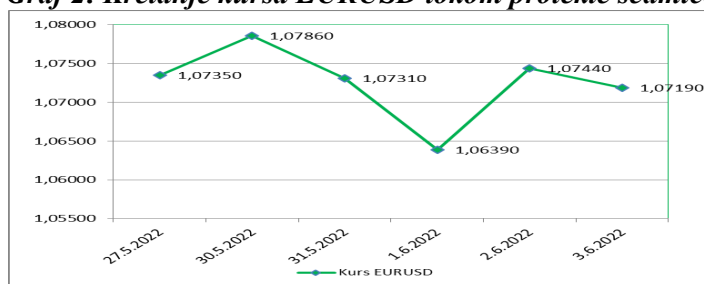
Prinosi na američke obveznice su tokom protekle sedmice zabilježili rast između 17 i 21 bazni poen. Prošle sedmice je održan sastanak predsjednika SAD Bidena i predsjednika Fedu Powella, nakon kojeg je predsjednik Biden izjavio da će Fedu dati prostor i punu nezavisnost kako bi se suočili sa inflatornim pritiscima. S druge strane, ministrica finansija Yellen je izjavila da je u prošlosti pogriješila u vezi sa kretanjem inflacije, ali je istakla kako je ista trenutno prioritet za predsjednika Bidena, te da on podržava aktivnosti Fedu usmjerne ka njenom suzbijanju. S druge strane, guverner Fedu Waller je izjavio da bi Fed trebao biti spreman povećati referentnu kamatnu stopu za 50 baznih poena na svakom narednom sastanku, sve dok se ne obuzda rast inflacije. U Fedovom izvještaju o stanju američke ekonomije, poznatijem kao „Beige Book“, je istaknuto da se ekonomija u većini regija u SAD proširila skromnim ili umjerenim tempom rasta od aprila do kraja maja. Predsjednica Fedu iz San Francisca Daly je izjavila da bi Fed trebalo da poveća referentnu kamatnu stopu do nivoa koji više ne stimulise ekonomiju što je brže moguće, uključujući i rast od 50 baznih poena na naredna dva sastanka. Prema njenim procjenama, neutralni nivo kamatne stope, koji niti stimulise niti ograničava ekonomski rast, je 2,5%. Daly je istakla da potezi Fedu u narednom periodu, pored inflacije zavise i od drugih faktora poput rata u Ukrajini, lockdowna u Kini te poteškoća u globalnim lancima snabdijevanja.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	MAJ	3,5%	3,6%	3,6%
2.	Promjena zaposlenih nefarmerski sektor	MAJ	318.000	390.000	436.000
3.	Promjena zaposlenih privatni sektor	MAJ	301.000	333.000	405.000
4.	Promjena zaposlenih prerađivački sektor	MAJ	39.000	18.000	61.000
5.	Fabričke porudžbine	APR	0,7%	0,3%	1,8%
6.	Porudžbine trajnih dobara F	APR	0,4%	0,5%	0,7%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	28. MAJ	210.000	200.000	211.000
8.	Indeks potrošačkog povjerenja	MAJ	103,6	106,4	108,6
9.	Indeks građevinskog sektora (M/M)	APR	0,5%	0,2%	0,3%
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	MAJ	57,5	57,0	59,2

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0735 na nivo od 1,0719, što predstavlja blagi pad od 0,15% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Inflatorna očekivanja u Velikoj Britaniji su tokom ovog mjeseca ostala stabilna, ali i dalje na visokim nivoima koji će vjerovatno uticati na BoE da bude na oprezu kada su u pitanju rizici rasta cijena, pokazalo je istraživanje. Citibank i kompanija za istraživanje tržišta YouGov su saopštile da je njihov indikator koji mjeri inflatorna očekivanja u narednih pet do deset godina ostao na 4,2% u maju, te je nepromijenjen u odnosu na april. Izvršni direktor za tržište BoE Hauser smatra da digitalne valute mogu promijeniti transmisijski mehanizam monetarne politike, ali je dodao da ove valute neće predstavljati preveliki izazov za operacije BoE. BoE bi tokom ove godine trebala provesti konsultacije o tome da li kreirati vlastitu digitalnu valutu koja bi bila svojevrsna konkurencija drugim kriptovalutama poput bitcoina, a nakon ohrabrenja ministra finansija Sunaka da razmotri opciju kreiranja bitcoina. Hauser je istakao da bi digitalna valuta BoE bila prvi novi tip pasive centralne banke u ovom vijeku, ali koji nije nekompatibilan sa ciljevima BoE. Sam po sebi bilans BoE ne predstavlja ograničenje vezano za usvajanje digitalne valute.

Maloprodavci upozoravaju na krhko povjerenje među kupcima nakon što su podaci pokazali da je broj posjetilaca na glavnim ulicama Velike Britanije, u šoping centrima i parkovima gdje se roba prodaje na malo, tokom prošlog mjeseca ostala na nivou koji je za 12,5% niži u odnosu na pretpandemijske nivoe.

Prema časopisu The Times, Velika Britanija šalje u Ukrajinu najnovije raketne sisteme koji mogu pogoditi ciljeve udaljene čak 50 milja. Ovo je odgovor na zahtjev Ukrajine za oružjem većeg dometa za suprotstavljanje ruskoj teškoj artiljeriji. Ben Wallace, ministar odbrane, rekao je da će stalna podrška Velike Britanije pomoći Ukrajini da pobijedi u ratu, uprkos ruskom napadu na istoku i prvom napadu na Kijev tokom posljednjih nekoliko sedmica.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Lloyds poslovni barometar	MAJ	-	38	33
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	APR	1,2	1,4	1,3
3.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	APR	70.500	66.000	69.500
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	APR	-	4,9%	5,4%
5.	Nationwide cijene kuća (G/G)	MAJ	10,5%	11,2%	12,1%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,84974 na nivo od 0,85826, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2631 na nivo od 1,2488.

JAPAN

Tokom protekle sedmice guverner BoJ Kuroda je izjavio da će biti pažljiv kada su u pitanju monetarne olakšice, sve kako bi pomogao ekonomiji da se oporavi od zastoja izazvanog pandemijom Covid19. Kuroda je prilikom obraćanja u Parlamentu istakao da JPY vraća stabilnost nakon nedavne deprecijacije koja je bila nepoželjna, dodajući da je to rezultat slabljenja USD. Takođe je izjavio da bi rastuće cijene životnih namirnica mogle naškoditi raspoloženju domaćinstava, sugerirajući da rastući inflatorni pritisci predstavljaju rizik za krhku ekonomiju zemlje. Dodao je da nije poželjno da cijene previše rastu u momentu kada prihodi domaćinstava ne rastu i da se rast cijena odražava na onu robu koju domaćinstva najčešće kupuju, kao što su gorivo i hrana. Po njegovom mišljenju, BoJ se nada da će postići pozitivan ciklus u kojem cijene postepeno rastu u tandemu sa snažnim ekonomskim rastom i rastom plata, kao i da neće povući svoje ogromne monetarne stimulanse jer je nedavni rast inflacije uglavnom vođen privremenim rastućim cijenama sirovina.

Kompanije u Japanu su povećale kapitalnu potrošnju četvrti kvartal zaredom, ističući otpornost poslovnih investicija uprkos neizvjesnosti oko pandemije Covid19 i rata u Ukrajini. Rast potrošnje bi mogao pozitivno uticati na očekivanja kreatora monetarne politike koji računaju na to da će korporacije u Japanu usmjeriti sredstava na ulaganja u postrojenja i opremu kako bi podržali ekonomski oporavak vođen domaćom potražnjom.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	APR	-	25,0%	30,0%
2.	Stopa nezaposlenosti	APR	2,6%	2,5%	2,6%
3.	Maloprodaja (G/G)	APR	2,6%	2,9%	0,7%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	APR	-3,6%	-4,8%	-1,7%
5.	Indeks započelih kuća (G/G)	APR	2,4%	2,2%	6,0%
6.	Kapitalna potrošnja (G/G)	I kvartal	3,6%	3,0%	4,3%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	MAJ	-	53,3	53,5
8.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	MAJ	-	52,6	50,7
9.	Kompozitni PMI indeks (final.)	MAJ	-	52,3	51,1
10.	Monetarna baza (G/G)	MAJ	-	4,6%	6,6%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 136,45 na nivo od 140,29. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 127,11 na nivo od 130,88.

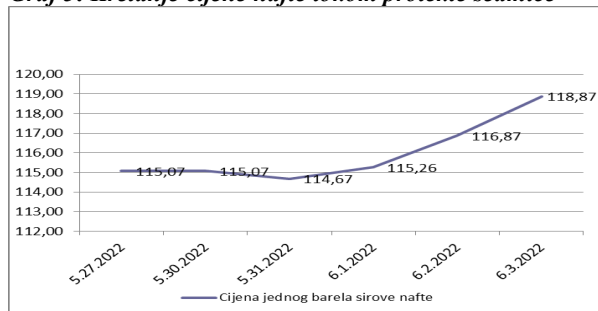
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 115,07 USD (107,19 EUR).

Do sredine sedmice cijena nafte nije bilježila značajne promjene. Lideri EU su pristali na djelimičnu zabranu nafte iz Rusije, uz izuzetak ključne rute kako bi se pridobila podrška Mađarske, a sve sa ciljem da se kazni predsjednik Putin za ratne napade na Ukrajinu. Embargo će uključiti naftu i naftne derivate, ali će biti isključena isporuka koja je usmjerena ka Mađarskoj, Slovačkoj i Češkoj. Njemački kancelar Scholz je istakao da je postignuti sporazum pokazao da je Evropa ujedinjena. Takođe, dodao je da je postignut dogovor o daljim sankcijama prema Rusiji, te da će embargo biti uveden na većinu ruske nafte. Od sredine sedmice cijena nafte je postepeno počela da bilježi rast uprkos odluci OPEC+ da poveća obim proizvodnje nafte, ali i pod uticajem odluke EU da usvoji djelimičnu zabranu uvoza nafte iz Rusije, dok je Kina odlučila da ukine neka ograničenja vezana za restrikcije virusa Covid19, te zbog rasta tražnje za naftom u SAD i EU pod uticajem ljetne sezone. Tržište je i dalje prilično skeptično oko toga da li će OPEC+ povećati obim proizvodnje za 650.000 barela dnevno, kako je dogovoreno. Pojedini analitičari smatraju da se Nigerija, Angola i Rusija u posljednje vrijeme bore sa time da ostvare postavljene ciljeve kako bi obim proizvodnje bio ravnomjerno raspoređen među članicama OPEC+.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 118,87 USD (110,90 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 3,30%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

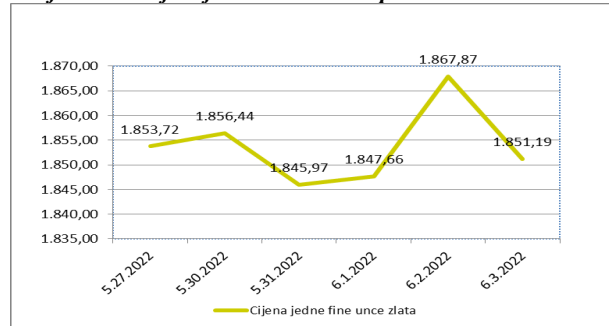
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.853,72 USD (1.726,80 EUR).

Do sredine sedmice cijena se uglavnom održavala na nivou oko 1.850 USD po unci, uglavnom pod uticajem slabljenja USD, dok su investitori ublažili očekivanja oko daljeg agresivnijeg monetarnog pooštavanja u SAD. Sredinom sedmice cijena zlata je povećana pod uticajem slabljenja USD i podataka sa američkog tržišta rada. Podaci sa tržišta rada su pokazali da je broj zaposlenih na platnim listama u privatnom sektoru povećan manje od očekivanja, što je potaknulo špekulacije da bi Fed mogao da promijeni agresivni stav o pitanju kamatnih stopa i kretanja inflacije. Pomenuto je pojačalo zabrinutost za slabljenje ekonomije, dok su se iščekivali ključni podaci ponovo sa tržišta rada, koji su u petak objavljeni.

U petak su objavljeni ključni podaci sa tržišta rada koji su nadmašili procjene i učvrstili očekivanja da će Fed izvršiti agresivno povećanje kamatnih stopa tokom sljedećih nekoliko sastanaka. Američki poslodavci zapošljavali su snažnim tempom u maju, dok je rast plata bio čvrst, što ukazuje na to da privreda nastavlja da napreduje dok Fed podiže stope brzim tempom kako bi ukrotio inflaciju. Stopa nezaposlenosti u SAD se zadržala na nivou od 3,6%, a stopa učešća radne snage je porasla. Prinosi na državne obveznice su, takođe, nastavili sa rastom što je smanjilo atraktivnost zlata i uticalo na pad cijene u petak.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.851,19 USD (1.727,02 EUR). Na sedmičnom nivou cijena je smanjena za 0,14%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremlili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.